

2020/2216(INI)

16.3 2021

TUAIRIM

ón gCoiste um Chultúr agus um Oideachas

chuíg an gCoiste um an Margadh Inmheánach agus um Chosaint an Tomhaltóra

maidir le todhchaí dhigiteach na hEorpa a mhúnlú: deireadh a chur le bacainní ar fheidhmiú an mhargaidh aonair dhigitigh agus úsáid IS a fheabhsú do thomhaltóirí Eorpacha
(22020/2216(INI))

Rapóirtéir don tuairim (*): Sabine Verheyen

(*) Coiste comhlachaithe – Rial 57 de na Rialacha Nós Imeachta

PA_NonLeg

MOLTAÍ

Iarrann an Coiste um Chultúr agus um Oideachas ar an gCoiste um an Margadh Inmheánach agus um Chosaint an Tomhaltóra, mar an coiste atá freagrach, na moltaí seo a leanas a ionchorprú ina thairiscint i gcomhair rúin:

1. á mheabhrú gur cheart an intleacht shaorga (IS) a fhorbairt, a imscaradh agus úsáid trí dhearadh ar bhealach cóir agus eiticíúil, agus luachanna agus prionsabail an Aontais, cearta an duine, an tsaoirse tuairimí agus faisnéis a nochtadh, an ceart chun príobháideachais, cosaint sonraí, neamh-idirdhealú, saoirse agus iolrachas na meán agus an éagsúlacht chultúrtha á gcomhlíonadh go hiomlán; á chur i bhfios go láidir gur gá, leis an gcreat dlíthiúil maidir le IS, breithniú dian a dhéanamh ar chearta bunúsacha, ar ghnéithe eiticíúla agus ar choimircí dlíthiúla chun ár sochaithe daonlathacha agus ár saoránaigh a chosaint mar úsáideoirí agus mar thomhaltóirí chórais IS; ag cur béim ar an bhfioras go bhfuil trédhearcacht agus maoirseacht neamhspleách ríthábhachtach chun laofacht a laghdú agus chun gach cineál idirdhealaithe nó mí-úsáide a sheachaint chomh maith leis an smacht reachta a áirithiú;
2. á mheabhrú nach mór IS a fhorbairt, a imscaradh agus a úsáid ar bhealach inbhuanaithe agus atá freagrach go sóisialta chun go mbeidh sé eiticíúil, i gcomhréir le straitéis um chomhionannas inscne, ina n-urramaítear an éagsúlacht chultúrtha, ina gcuirtear an litearthacht dhigiteach chun cinn, ina ndúnfar an bhearna dhigiteach agus ina gcosnófar cearta maoinne intleachtúla;
3. á chur i bhfáth a ríthábhachtaí atá fíis agus straitéis chomhleanúnach ar leibhéal an Aontais chun fiormhargadh aonair digiteach laistigh de shochoaí atá faoi chumhacht IS, a mbainfeadh úsáideoirí lántairbhe as, a bhaint amach; á athdhearbhú a thábhachtaí atá sé feasacht a mhúscailt maidir leis IS agus leibhéal na litearthachta saorga a threisiú; ag cur béim ar an ngá atá le deiseanna foghlama agus oiliúna a chur ar fáil chun a chur ar chumas na sochoaí Eorpaí scileanna bunúsacha digiteacha a fháil mar aon le tuiscint ar úsáid na hintleacht saorga agus ar na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ag baint léi, d'fhonn leas iomlán a bhaint as na teicneolaíochtaí sin ar mhaithe lena leas iomlán agus chun saoránaigh a chumasú chun páirt iomlán a ghlacadh sa mhargadh aonair digiteach agus sa tsochoaí; á adhearbhú, i ndáil leis an méid sin, a tuairim gur gá IS agus nuálaíocht róbataice a chomhtháthú i bpleananna oideachais, mar a léiríodh sa Phlean Gníomhaíochta don Oideachas Digiteach a glacadh le déanaí; ag athdhearbhú a hiarrata ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit cur chun feidhme agus measúnú rianúil an Phlean seo a áirithiú;
4. á chur i bhfios go láidir go bhfuil tionchar ag an gclaochlú digiteach ar réimse an oideachais, atá ar tí dul i mbun an athraithe is substaintiúla ó tugadh isteach an t-oideachas éigeantach; á chur i bhfáth, de réir roinnt meastachán, go mbeidh 65 % de na leanaí atá ag dul isteach i mbunscoil sa lá atá inniu ann ag obair i gcineálacha nua post nach bhfuil ann go fóill; á thabhairt chun suntais gur scil bhunriachtanach í an litearthacht dhigiteach agus gur gá a áirithiú go mbeidh rochtain chothrom ar na scileanna sin agus ar an trealamh digiteach, mar atá léirithe ag dúshlán na cianfhoghlama agus na cianmhúinteoireachta a bhaineann le COVID-19; ag athdhearbhú a hiarrata ar an gCoimisiún agus ar na Ballstáit aghaidh a thabhairt go

dúthrachtach ar neamhréitigh arna gcruthú ag an mbearna dhigiteach i rochtain ar fhaisnéis, ar oideachas agus ar phoist, lena n-áirítear trí infheistíochtaí leordhóthanacha a dhéanamh i mbonneagar, i dtrealamh agus in acmhainní;

5. ag cur béim ar an ngá atá ann IS a chur ar fáil go forleathan d'earnálacha agus do thionscail an chultúir agus na cruthaitheachta (CCSI) ar fud na hEorpa chun machaire comhréidh agus iomaíocht chóir a choinneáil do na geallsealbhóirí agus do na gníomhaithe uile san Eoraip;
6. ag cur béim ar acmhainneacht na theicneolaíochtaí na hintleachta saorga don CCSI, ó bhainistiú níos fearr lucht féachana nó éisteachta, for-rochtain agus rannpháirtíocht go coimeádaíocht ábhair chuidithe, athluacháil cartlanna cultúrtha, chomh maith le seiceáil fíricí cuidithe agus iriseoireacht sonraí; ag cur béim freisin ar an acmhainneacht a bhaineann le réitigh IS-bhunaithe amhail téacs ó bhéal agus ó chaint go téacs, agus fotheidealú agus aistriúchán uathoibríthe chun feabhas a chur ar rochtain ar chultúr, ar fhaisnéis agus ar oideachas do dhaoine atá faoi mhíchumas, lena n-áirítear daoine lagamhaire agus éisteachta agus grúpaí leochaileacha eile; á iarraidh go ndéanfaí CCSI a chomhtháthú mar thosaíocht bheartais i réimse na hintleachta saorga ar leibhéal an Aontais agus cuireann sí i dtreis go bhféadfadh comhar leis na hearnálacha sin a bheith thar a bheith luachmhar ó thaobh nuálaíocht IS a thabhairt níos gaire don phobal agus ó thaobh teacht ar réitigh chruthaitheacha agus ar dheiseanna chun IS a úsáid;
7. á chur i bhfáth nár cheart don Aontas éirí níos faide chun deiridh i rás domhanda IS, go háirithe maidir le glacadh tráchtála agus cistiú IS; á chur in iúl gur saoth léi nár cuireadh an cultúr san áireamh sna straitéisí agus moltaí beartais maidir leis an intleacht shaorga ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais araon; á thabhairt chun suntais, le tuiscint níos fearr ar rioscaí agus ar thairbhí theicneolaíochtaí IS, go méadófar an t-éileamh sochaíoch ar na teicneolaíochtaí sin agus, dá bhrí sin, ar fhorbairt na dteicneolaíochtaí sin; á iarraidh ar na Ballstáit, i ndáil leis sin, infheistíocht a dhéanamh i ngníomhaíochtaí feasachta a bhaineann le teicneolaíochtaí IS; á chur i bhfáth go bhfuil gá le creat dlíthiúil soiléir a chur ar bun, i gcomhar leis na geallsealbhóirí ábhartha go léir lena n-áirítear gníomhaithe beaga agus meánmhéide, le haghaidh IS eiticíúil, inbhuanaithe agus freagrach go sóisialta a thugann tosaíocht do chruthaitheacht agus rochtain ar chultúr chun an tAontas a thabhairt chun tosaigh san fhorbairt theicneolaíoch, sa nuálaíocht atá dírithe ar IS agus sa chruthú luacha ar fud an domhain agus na tairbhí a bhaineann léi a uasmhéadú, agus na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ag baint léi don tsochaí á measúnú;
8. á iarraidh go ndéanfaí, le maoiniú náisiúnta agus le maoiniú ón Aontas, cláir oiliúna in IS a fhorbairt do mhúinteoirí i ngach réimse ar fud na hEorpa; ag meabhrú na riachtanas speisialta a bhaineann le gairmoideachas agus gairmoiliúint (VET) maidir le IS agus á iarraidh go mbeadh cur chuige comhoibríoch ann ar an leibhéal Eorpach a bheadh ceaptha feabhas a chur ar an acmhainneacht a chuireann an intleacht shaorga ar fáil in VET ar fud na hEorpa;
9. ag cur béim ar an bhfíoras go bhfuil rithábhacht ag baint le Treoir Sheirbhísí na Meán

Closamhairc¹ (AVMSD) agus an Treoir maidir le Cóipcheart² a thrasú sa dlí náisiúnta chun fíormhargadh aonair digiteach a chuireann éagsúlacht chultúrtha chun cinn a bhaint amach; ag tathant ar na Ballstáit nach ndearnadh amhlaidh go fóill trasú na rialachán sin a thabhairt chun críche a luaithe agus is féidir; á chur i bhfáth gur cheart go mbeadh an Gníomh um Sheirbhísí Digiteacha (DSA) agus Acht na Margáí Digiteacha (DMA), chomh maith le beartais sonraí an Aontais agus aon rialachán a dhéanfar amach anseo maidir leis an intleacht shaorga, go háirithe maidir leis CCSI, i gcomhréir leis na prionsabail agus leis na hoibleagáidí a leagtar amach sna treoracha sin;

10. ag tathant ar an Aontas bearta a dhéanamh chun rioscaí a bhaineann le héifeachtaí diúltacha IS a chosc nó a mhaolú agus chun caighdeán agus rialacha bonnlíne nithiúla agus infheidhme a shocrú, go háirithe i réimse íogair chórais IS i bhforfheidhmiú an dlí, amhail bogearraí aghaidh-aithinte;
11. á thabhairt chun suntais go bhfuil earnáil na seirbhísí digiteacha ag forbairt go tapa agus dá bhrí ag cur béim ar an ngá atá lena áirithiú nach gcuirfidh rialacháin nua isteach ar oscailteacht a mhargaidh; ag cur béim ar an bhfíoras nach mór prionsabal na neodrachtá gréasáin fanacht de bheith mar bhunchloch an réimse;
12. á chreidiúint sé gur cheart aon chreat IS a bheith bunaithe ar thrédhearcacht, ar mhíniú, nuair is ábhartha, agus ar chuntasacht, agus gur cheart dó na cearta agus na hoibleagáidí a leagtar síos sa Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS), lena n-áirítear íoslaghdu sonraí, teorannú de réir cuspóra agus cosaint sonraí d'aon ghnó agus mar réamhshocrú, a chomhlíonadh;
13. á chur i bhfios gur féidir le IS a bheith ina uirlis éifeachtach chun cuidiú le rialacha maidir le hábhar ar líne a fhorfheidhmiú, mar shampla trí inneachar neamhdhleathach nó díobhálach, mífhaisnéis nó bréagnuacht a shainaithint, agus gur féidir é a úsáid freisin chun cabhrú leis an sásra 'fôgra agus baint anuas' a chur chun feidhme; á chur i bhfáth, áfach, maidir le húsáid IS, mura ndéantar é a rialáil i gceart, go bhféadfadh sé a bheith ina dúshlán do chearta bunúsacha, go háirithe an tsaoirse tuairimí a nochtadh, maille le rochtain ar fhaisnéis, an éagsúlacht chultúrtha agus iolrachas na meán; á mheabhrú, ina leith sin, gur gá go n-urramóidh an intleacht shaorga nuair a fhorbrófar, nuair a imscarfar agus nuair a úsáidfead san Aontas í; ag cur béim ar an bhfíoras go bhfuil gá le hidirghabháil ón duine, toisc nach féidir le sásraí uathoibrithe a úsáidtear chun rialacha a fhorfheidhmiú ar líne measúnú iomlán a dhéanamh ar an gcomhthéacs, go bhféadfadh bréagdeimhnithe a bheith mar thoradh orthu agus gur féidir leo bac a chur ar ghníomhaíocht dhlísteanaigh agus chothrom; á chur i bhfios go gcaithfidh aon úsáid a bhaintear as IS cloí go docht le prionsabal na trédhearcachta agus le rialacha soiléire maidir le cuntasacht, agus sásra éifeachtach achomhairc ráthaithe; á chur i bhfios gur cheart an margadh aonair digiteach a spreagadh leis an bprionsabal 'an méid atá neamhdhleathach as líne, tá sé neamhdhleathach ar líne freisin'; á chur i bhfáth, ar

---

¹ Treoir (AE) 2018/1808 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 14 Samhain 2018 lena leasaítear Treoir 2010/13/AE maidir le comhordú forálacha áirithe a leagtar síos le dlí, le rialachán nó le gníomhaíocht riaracháin sna Ballstáit i dtaobh seirbhísí meán closamhairc a sholáthar (Treoir Sheirbhísí na Meán Closamhairc) i bhfianaise athruithe ar an margadh IO L 303, 28.11.2018, lch. 69.

² Treoir (AE) 2019/790 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Aibreán 2019 maidir le cóipcheart agus cearta gaolmhara sa Mhargadh Aonair Digiteach agus lena leasaítear Treoracha 96/9/CE agus 2001/29/CE, IO L 130, 17.5.2019, lch. 92.

an gcuma chéanna, gur cheart go bhfanfadh an méid atá dleathach as líne dleathach ar líne, agus aird ar leith á tabhairt ar shaoirsí bunúsacha amhail an tsaoirse chun tuairimí a nochtadh

14. á mheabhrú go luaitear in Airteagal 13 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh (an Chairt) um shaoirse na n-ealaíon agus na n-eolaíochtaí nach mór na healaíona agus an taighde eolaíoch a bheith saor ó shriantacht agus nach mór an tsaoirse acadúil a urramú; ag tarraingt aird ar shárúithe ar shaoirsí ealaíne san Eoraip a bhfuil achoimre déanta orthu sa tuarascáil ó Freemuse dar teideal ‘Staid na Saoirse Ealaíne 2020’;
15. ag áitiú go gcuirfear faisnéis chuimsitheach ar fáil a thuigfidh an t-úsáideoir maidir le cathain a úsáidtear IS, conas a oibríonn sé agus conas is féidir agóid a dhéanamh i gcoinne cinntí atá bunaithe ar a úsáid; á chur i bhfíos, thairis sin, nár cheart torthaí IS-sheachata per se, ach a bheith ina leid, ach gan a bheith choíche ina bhfianaise chrua;
16. ag tabhairt dá haire go bhfuil líon ollmhór sonraí faighte ag ardáin mhóra agus go bhfuil seirbhísí curtha ina n-ionad i gcóras éagsúil díláraithe ag a bhfuil caighdeáin oscailte le ‘gáirdíní múrtha’, ag gaibhniú úsáideoirí; á chur i bhfíos, mar thoradh air sin, go bhfuil ardáin mhóra ag roinnt margáí a bhfuil éifeachtaí suntasacha líonra acu atá in ann gníomhú mar ‘gheatóirí ar líne’ de facto sa gheilleagar digiteach; á mheas gur gá, dá bhrí sin, oibleagáid breise a thabhairt isteach maidir le cosaint sonraí, trédhearcacht, rogha úsáideoirí agus idir-inoibritheacht chun machaire comhréidh agus leas tomhaltóirí a ráthú;
17. á chur i bhfáth gur gá don Aontas iarracht a dhéanamh rialacha aontaithe, soiléire agus cothrom le dáta a bhaint amach nach gcuireann isteach ar nuálaíocht sa mhargadh inmheánach; á iarraidh, dá bhrí sin, go mbeadh cur chuige atá dírithe ar an duine, a bheadh cothrom agus cúramach i leith na cinnteoireachta uathoibrithe, cur chuige lena dtabharfar urraim agus cosaint do chearta bunúsacha agus ceisteanna eiticiúla agus a bheadh i gcomhréir leis na creataí rialála is infheidhme, amhail AVMSD, an Treoir maidir le Cóipcheart agus RGCS chomh maith leis an DSA a bheidh ann amach anseo;
18. ag meabhrú go bhfuil géarghá le hiomaíocht níos cothroime do sheirbhísí CCSI ar líne san Eoraip chun dul i ngleic le líonrú agus le héifeachtaí comhchruinnithe an mhargaidh sonraí a bhfuil claonadh iontu dul tairbhe go héagórach do chuideachtaí digiteacha móra; á chur in iúl gur geal léi, ina leith sin, na tograí reachtacha maidir le DSA agus DMA, lenar cheart go gcabhrófaí le todhchaí dhigiteach na hEorpa a mhúnlú tuilleadh;
19. á mheabhrú go bhfuil sé d’oibleagáid ar na Ballstáit agus ar institiúidí AE, faoin gCairt agus faoin gCoinbhinsiún Eorpach um Chearta an Duine, a áirithiú nach gcuirfear srian míchuí ar chearta gach duine chun príobháideachais, chun sonraí a chosaint, chun tuairimí a nochtadh agus chun comhthionóil, ar an neamh-idirdhealú, ar an dínit agus cearta bunúsacha eile trí úsáid a bhaint as teicneolaíochtaí nua agus as teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn;
20. ag tabhairt dá haire nach mór don Aontas aird a thabhairt ar an gcaoi a ndéantar sonraí a stóráil agus a phróiseáil; á chur i bhfáth nach mór sláine na sonraí a chosaint freisin agus nach mbeidh cos ar bolg ná idirdhealú mar thoradh ar an mbealach a ndéantar léirmhíniú ar shonraí le IS;

21. á thabhairt chun suntais, chun go dtiocfaidh borradh faoin margadh digiteach Eorpach agus go gcumasófar IS éifeachtach agus eiticiúil, go bhfuil gá le lear mór sonraí ardcháilíochta comhoiriúnacha; ag cur béim ar a thábhachtaí atá sé aon chreat beartais IS a bheidh ann amach anseo a dhearadh ar bhealach lena n-áiritheofar ardleibhéal cosanta agus rialaithe ar shonraí pearsanta, nach mór a phróiseáil go cóir, ar bhealach neamh-idirdhealaitheach agus ar bhonn thoiliú an duine lena mbaineann, agus na rialacha uile maidir le cosaint sonraí agus príobháideachas á gcomhlíonadh; á mheabhrú nach mór d'aon chinnteoireacht algartamach uathoibríthe a bheith trédhearcach agus cuntasach, agus cearta agus freagrachtaí na ngníomhaithe ábhartha uile á n-urramú, chun léirmhíniú lochtach ar shonraí a sheachaint;
22. á chur i bhfáth chun go mbeidh an tAontas ina cheannaire in úsáid na dteicneolaíochtaí a bhaineann le IS lena n-urramaítear caighdeáin eiticiúla agus cearta bunúsacha, agus le go bhfanfaidh sé iomaíoch sa mhargadh digiteach domhanda agus go mbainfidh sé tairbhe as a acmhainneacht iomlán, nach mór don Aontas cur lena chumais, lena n-áirítear tríd an Institiúid Eorpach um Nuálaíocht agus Teicneolaíocht (EIT), trí níos mó daoine a spreagadh chun gairmeacha in earnálacha a bhaineann le TFC a shaothrú, mar shampla trí oiliúint a chur ar níos mó gairmithe sonraí i réimse na hintleachta saorga, chomh maith le gairmithe i réimsí nua nasctha amhail infheistíocht IS agus sábháilteacht IS; á iarraidh go dtabharfaí tacaíocht níos láidre, agus an aidhm sin á mheabhrú, do chruthú agus do neartú líonraí atá dírithe ar IS, le linn a bheith ag féachaint an bhféadfaí ollscoileanna uile-Eorpacha agus líonraí taighde uile-Eorpacha a chruthú ina ndíreofar ar IS; ag cur béim ar an bhfíoras go bhféadfadh léirmhíniú lochtach ar shonraí teacht as easpa speisialtóirí agus gairmithe sonraí, i measc saincheisteanna eile, rud a d'fhéadfadh claontacht agus torthaí ar sceabha a chruthú;

FAISNÉIS MAIDIR LE GLACADH SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

Dáta an ghlactha	15.3.2021
Toradh na vótála críochnaithí	+: 29 -: 0 0: 0
Feisirí a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Ryszard Antoni Legutko, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Comhatai ionaid a bhí i láthair ag an vótáil chríochnaitheach	Christian Ehler, Marcel Kolaja

TORADH NA VÓTÁLA CRÍOCHNAITHÍ LE GLAO ROLLA SA CHOISTE AR IARRADH TUAIRIM AIR

29	+
ECR	Ryszard Antoni Legutko, Dace Melbārde, Andrey Slabakov
ID	Christine Anderson, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re
NI	Isabella Adinolfi
PPE	Asim Ademov, Christian Ehler, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienaaß

0	-
----------	----------

0	0

Eochair do na siombailí a úsáidtear:

+ : i bhfabhar

- : i gcoinne

0 : abstention